

سازمان حفظ بیات

معاونت قرنطینه

دفتر قرنطینه

دستورالعمل ضوابط فنی تولید انواع نهال سالم و
صدور گواهی بهداشت گیاهی برای جابجایی آنها
در داخل کشور

تهیه و تدوین

معاونت قرنطینه و بهداشت گیاهی

بازنگری: پاییز ۱۳۹۸

- ۱ نظارت بر مراحل تولید نهال، از زمان احداث نهالستان تا جابجایی نهال تولیدی و صدور گواهی بهداشت گیاهی، صرفا برای نهالستانهایی که دارای مجوز رسمی از موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال بوده و تحت نظارت کامل کمیته فنی نهال استان هستند، انجام می گیرد.
- (گواهی بهداشت برای نهالستان های غیر متمر منوط به بازدید تا زمان تعیین تکلیف مجوز از موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال است).
- ۲ علاوه بر عدم آلدگی خاک محل احداث نهالستان به عوامل خسارتزای قرنطینه ای و غیر قرنطینه ای تحت کنترل (مهم) مندرج در جدول ۱ (با در نظر گرفتن نوع میزبان)، بایستی در منطقه احداث نهالستان، سابقه آلدگی به عوامل خسارتزای قرنطینه ای و غیر قرنطینه ای تحت کنترل مندرج در جدول ۲ (با در نظر گرفتن نوع میزبان) وجود نداشته باشد.
- ۳ احداث نهالستان در استان آلدود به عوامل خسارتزای قرنطینه ای داخلی، صرفاً در اراضی سالم و به منظور تامین نهال مناطق آلدود در همان استان و مناطق آلدود در سایر استانها، با هماهنگی مدیریت حفظ نباتات استان مقصد مجاز می باشد.
- ۴ بررسی و تعیین عدم آلدگی خاک به عوامل خسارتزای گیاهی مندرج در جدول ۱ در مرحله احداث نهالستان، با صلاحیت و نظارت مدیریت حفظ نباتات استان توسط یکی از کلینیک های گیاهپزشکی درجه ۱ یا ۲ مورد تایید قرنطینه و بعد از عقد قرارداد با تولیدکننده نهال، تحت نظارت مدیریت حفظ نباتات استان انجام شده و براساس نتایج حاصل از بررسی های آزمایشگاهی، با رعایت موازین و مقررات قرنطینه ای داخلی، امکان یا عدم امکان احداث نهالستان در محل مورد نظر، توسط مدیریت حفظ نباتات استان اعلام می شود.
- تبصره: مسئولیت و عواقب ناشی از تشخیص اشتباه درخصوص عدم آلدگی خاک به عوامل خسارتزای گیاهی مندرج در جدول ۱، بر عهده کلینیک گیاهپزشکی طرف قرارداد می باشد.
- ۵ بررسی و تعیین عدم آلدگی نهالها به عوامل خسارتزای گیاهی مندرج در جدول ۲، در طول دوره رشد، با صلاحیت و نظارت مدیریت حفظ نباتات استان توسط یکی از کلینیک های گیاهپزشکی مورد تایید قرنطینه و بعد از عقد قرارداد با تولیدکننده نهال، تحت نظارت مدیریت حفظ نباتات استان مبداء، انجام شده و براساس نتایج حاصل از بررسی های میدانی و لزوماً مطابق دستورالعمل نمونه برداری و بررسی میدانی و آزمایشگاهی عوامل خسارت زای گیاهی مندرج در جدول ۲، گواهی بهداشت گیاهی صرفاً توسط مدیریت حفظ نباتات استان مبداء، با هماهنگی قبلی مدیریت حفظ نباتات استان مقصد صادر می شود.
- تبصره: مسئولیت و عواقب ناشی از تشخیص اشتباه درخصوص عدم آلدگی نهال به عوامل خسارتزای گیاهی مندرج در جدول ۲، بر عهده کلینیک گیاهپزشکی طرف قرارداد می باشد.
- ۶ نهالستانها در طول فصل رشد، بایستی توسط کلینیک گیاهپزشکی مربوطه مورد بازدید مستمر و بررسی قرار گیرند و بازدیدهای فوق براساس زمان مناسب برای ردیابی عوامل خسارتزای گیاهی هر محصول برنامه ریزی گردد.
- ۷ در مناطق سالم، درخصوص نهال های تولیدی در نهالستان هایی که در طول دوره رشد نهال، به عوامل خسارت زای قرنطینه ای داخلی و غیر قرنطینه ای تحت کنترل (مهم) مندرج در جدول ۲ آلدود نشده باشند، برای انتقال و جابجایی آنها در داخل استان و سایر استانهای کشور گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.
- ۸ در صورت آلدود شدن نهالستان به عوامل خسارت زای قرنطینه ای داخلی قید شده در جدول ۲ و عدم امکان سالم سازی کامل نهال ها، بایستی بلاfacسله نهال ها معذوم شوند. در صورت سالم سازی و حصول اطمینان از سلامت نسبی آنها، صرفاً به منظور استفاده از آنها در مناطق آلدود استان محل تولید، گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.

۹-*(منظور از سلامت نسبی اینکه در ۳٪ نمونه برداری آلودگی وجود نداشته باشد).

۹- در صورت آلوده شدن نهالستان به عوامل خسارت زای غیر قرنطینه ای تحت کنترل (مهم) قید شده در جدول ۲ پس از سالم سازی و حصول اطمینان از سلامت نسبی آنها، **صرفاً به منظور استفاده از آنها در مناطق آلوده استان محل تولید** گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود و در صورت عدم امکان سالم سازی، از صدور گواهی بهداشت گیاهی برای جابجایی آنها خودداری شود. (امحا نهال آلوده با هزینه صاحب نهال در تعهد محضری قید شد).

۱۰- در رابطه با **سایر عوامل خسارت زای گیاهی** پس از سالم سازی نهال ها و حصول اطمینان از سلامت نسبی آنها، برای انتقال و جابجایی آنها در داخل استان و سایر استانهای کشور (در صورتیکه عامل خسارتزا برای استان مقصد قرنطینه ای نباشد) **با هماهنگی مدیریت حفظ نباتات استان مقصد**، گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.

۱۱- نهال ها در زمان انتقال باید از نظر ظاهری فاقد علائم مختلف بیماری های گیاهی نظیر کلروز، نکروز، گال، لکه برگی و شانکر بر روی اندامهای رویشی باشد و همیشه خزان دارها قبل از خزان انتقال داده شوند. ضمناً در زمان انتقال، نهالها باید فاقد هرگونه اندام های زایشی از قبیل گل و میوه باشند.

۱۲- نهالها بايستی با **وسایل نقلیه روکش** دار حمل شوند.

۱۳- در بند ۹ گواهی بهداشت گیاهی، بايستی عاری بودن محموله از کلیه عوامل خسارتزا گیاهی مندرج در جدول ۲، با استناد به تاییدیه کتبی و معتبر کلینیک گیاهپزشکی طرف قرارداد، درج گردد.

۱۴- ریشه نهال های ریشه لخت، پس از خارج شدن از خاک و قبل از ضدغوفونی و بسته بندی، بايستی شستشو داده شوند.

۱۵- در نهال های گلدانی بايستی خاک مورد استفاده در گلدان قبلاً به روش شیمیایی (مراجعه به کتاب فهرست سوم مجاذ کشور و سایر سوم گاز) و یا دستورالعمل ضدغوفونی و روش فیزیکی (بخار آب، آفتاده) براساس دستور العمل مربوطه ضدغوفونی شده و عدم آلودگی خاک توسط کلینیک مربوطه تایید شود.

۱۶- هر نهالستان بايستی دارای یک حوضچه یا تشتک ضدغوفونی نهال باشد.

۱۷- انجام ضدغوفونی ریشه و اندام هوایی نهال های هسته دار و دانه دار به روش غوطه وری و ضدغوفونی نهال های مرکبات و زیتون به روش محلول پاشی با محلول باکتری کش، قارچ کش و حشره کش مناسب ضروری است. بدیهی است که انجام روش ضدغوفونی و نوع ماده ضدغوفونی کننده، بايستی در بند ۱۰ گواهی بهداشت گیاهی ذکر شود.

۱۸- صدور گواهی بهداشت گیاهی در فصل جابجایی نهال در صورتی مجاز است که اولاً کلیه گزارشات بررسی های میدانی و آزمایشگاهی توسط کلینیک گیاهپزشکی به مدیریت حفظ نباتات استان داده شده باشد و ثانیاً در گزارشات، عدم آلودگی نهال ها به عوامل خسارتزا گیاهی مندرج در جدول ۲ قید شده باشد.

۱۹- با توجه به سیکل زندگی عوامل خسارت زای گیاهی و احتمال بروز آلودگی های جدید، مدت اعتبار گواهی بهداشت گیاهی **حداکثر ۲۱ روز بوده** (برای همیشه سبزها و خزان دارها که دوره کمون دارند بلامانع است) و در صورت انقضایه تمدید اعتبار منوط به انجام مجدد بررسی های میدانی و آزمایشگاهی می باشد.

۲۰- هر دسته نهال ضدغوفونی شده باید فقط ریشه در پوشش پلاستیک مناسب پیچیده شود به نحوی که دچار آلودگی های ثانویه نگردد.

۲۱- تمامی بند های گواهی بهداشت گیاهی بايستی بطور کامل، دقیق و خوانا تایپ شده و حتماً نام گیرنده و مقصد مشخص باشد و برای جلوگیری از هرگونه سوء استفاده احتمالی و یا تغییر در میزان محموله، تعداد و نوع نهال های دارای گواهی در آن مشخص و درج گردد.

۲۲- در صورت ورود هر گونه نهال بدون گواهی، نهالها بایستی با هزینه وارد کننده و تحت نظارت کارشناس حفظ نباتات استان مقصد، عودت یا امحاء گردد.

۲۳- رعایت مفاد فوق برای تولید و جابجایی نهال های غیر منمر نیز الزامی است و صدور گواهی بهداشت گیاهی برای این نهال ها، منوط به انجام بررسی های میدانی و درصورت لزوم آزمایشگاهی صورت گرفته درخصوص عوامل خسارت‌زای قرنطینه ای و مهم شامل *Rosellinia necatrix* *Armillaria mellea* *Verticillium spp* *Phytophthora spp* *Rhizobium* *Rhizoctonia solani* *Fusarium oxysporum* *Pythium spp* *Rosellinia necatrix* *Meloidogyne spp* *Radioibacter* خسارت‌زای گیاهی قرنطینه‌ای و مهم موجود در استان و نتایج حاصل از این بررسی ها و هماهنگی قبلی با مدیریت حفظ نباتات استان مقصد می‌باشد.

۲۴- پاجوش خرما:

باغ محل تهیه پاجوش هاست و باید به تایید مدیریت حفظ نباتات استان برسد و بعد از تایید سلامت اولیه نخلات باغ نسبت به جدا کردن پاجوش و دپ آنها در محل مناسب توسط کارشناس قرنطینه داخلی اقدام شود و طبق دستورالعمل بازرگانی و نمونه برداری آزمایشگاه مورد نیاز انجام و سپس تمام پاجوش ها توسط حشره کش مناسب به روش غوطه وری ضد عفونی شود.

جدول ۱: فهرست عوامل خسارت‌زای قرنطینه‌ای و مهی به منظور انجام بررسی‌های میدانی و آزمایشگاهی در مرحله احداث نهالستان

ردیف	نام محصول	عوامل خسارت‌زای قرنطینه‌ای و مهی
۱	مرکبات	<i>Xanthomonas citri</i> subsp. <i>citri</i> <i>Candidatus phytoplasma aurantifolia</i> <i>Candidatus liberibacter asiaticus</i> <i>Citrus tristeza virus</i> <i>Tylenchulus semipenetrans</i> <i>Rotylenchulus reniformis</i> <i>Pratylenchus</i> spp. <i>Phytophthora</i> spp. <i>Pythium aphanidermatum</i> <i>Diaphorina citri</i>
۲	زیتون	<i>Verticillium dahliae</i> <i>Armillaria mellea</i> <i>Rosellinia necatrix</i> <i>Meloidogyne</i> spp. <i>Tylenchulus semipenetrans</i> <i>Xiphinema</i> spp. <i>Palpita unionalis</i> <i>Saissetia oleae</i>
۳	پسته	<i>Verticillium dahlia</i> <i>Armillaria mellea</i> <i>Rosellinia necatrix</i> <i>Phytophthora</i> spp. <i>Xiphinema</i> spp. <i>Meloidogyne</i> spp. <i>Pratylenchus</i> spp.
۴	گیلاس، آبلو، گوجه، زردآلو، هلو و شلیل، آلو	<i>Rhizobium radiobacter</i> <i>Phytophthora</i> spp. <i>Verticilium dahliae</i> <i>Armillaria mellea</i> <i>Rosellinia necatrix</i> <i>Meloidogyne</i> spp. <i>Pratylenchus vulnus</i> <i>Mesocriconema xenoplax</i> <i>Xiphinema</i> spp.
۵	سیب، گلابی، به	<i>Erwinia amylovora</i> <i>Rhizobium radiobacter</i> <i>Phytophthora</i> spp. <i>Armillaria mellea</i> <i>Rosellinia necatrix</i> <i>Meloidogyne</i> spp. <i>Pratylenchus vulnus</i> , <i>P. penetrans</i> , <i>P. loosi</i> , <i>P. neglectus</i> <i>Xiphinema</i> spp.
۶	بادام	<i>Rhizobium radiobacter</i> <i>Phytophthora</i> spp. <i>Verticillium dahlia</i> <i>Armillaria mellea</i>

<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Mesocriconema xenoplax</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Tylenchulus semipenetrans</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.	انگور	
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Mesocriconema xenoplax</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Longidorous</i> spp.		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus neglectus</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus penetrans</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Pythium aphanidermatum</i>		
<i>Phytophthora</i> sp.		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Verticillium albo-atrum</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Tylenchulus semipenetrans</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		

<i>Verticillium albo-atrum</i> , <i>V.dahliae</i>		
<i>Fusarium</i> spp.		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Rhizoctonia solani</i>	پاپایا	۱۶
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Phytophthora palmivora</i>	چیکو	۱۷
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Rhizoctonia solani</i>	گواوا	۱۸
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>	نارگیل	۱۹
<i>Fusarium oxysporum</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylechulus reniformis</i>		
<i>Tylenchorinchus</i> sp	موز	۲۰
<i>Pratylenchus</i> spp		
<i>Radopholus</i> sp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>	خرما	۲۱
<i>Pratylenchus penetrans</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.	آناناس	۲۲
<i>Pratylenchus</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Phytophthora</i> spp. (<i>Ph. Cinnamomi</i>)		
<i>Verticillium dahlia</i>	آووکادو	۲۳
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Radopholus</i> sp.		
<i>Pratylenchus</i> sp.		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Verticillium dahlia</i>		
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.	توت فرنگی	۲۴
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Pratylenchus</i> spp.		
<i>Fusarium solani</i>	عناب	۲۵
<i>Verticillium</i> spp.	زرشک	۲۶

جدول ۲: فهرست عوامل خسارت‌زای قرنطینه‌ای و مجه به منظور انجام بررسی‌های میدانی و آزمایشگاهی، در طول دوره رشد نهالهای مختلف تولیدی

ردیف	نام محصول	عوامل خسارت‌زای قرنطینه‌ای داخلی و مجه
		<i>Xanthomonas citri</i> subsp. <i>citri</i>
		<i>Candidatus phytoplasma aurantifolia</i>
		<i>Candidatus liberibacter asiaticus</i>
		<i>Citrus tristeza virus</i>
		<i>Citrus psorosis virus</i> (CPV)(including <i>Citrus ringspot virus</i>)
		<i>Citrus vein enation virus</i>
		<i>Citrus leaf blotch virus</i> (<i>Citrang tatter leaf virus</i>)
		<i>Citrus impicturatura</i>
		<i>Citrus concave gum</i> (<i>Blind Pocket</i>)
		<i>Citrus cristacortis</i>
		<i>Citrus Exocortis viroid</i> (CEVd)
		<i>Hop stunt viroid</i>
		<i>Citrus bent leaf viroid</i> (CBLVd)
		<i>Citrus dwarfing viroid</i> (CDVd)
		<i>Citrus bark cracking viroid</i> (CBCVd)
		<i>Citrus viroid-V</i> (CVd-V)
		<i>Citrus viroid-VI</i> (CVd-VI)=CVdOS
		<i>Spiroplasma citri</i> (<i>Citrus stubborn</i>)
		<i>Xylella fastidiosa</i>
		<i>Tylenchulus semipenetrans</i>
		<i>Rotylenchulus reniformis</i>
		<i>Pratylenchus</i> spp.
		<i>Fusarium</i> spp.
		<i>Phytophthora</i> spp.
		<i>Pythium aphanidermatum</i>
		<i>Diaphorina citri</i>
		<i>Cucumber Mosaic Virus</i>
		<i>Arabis Mosaic Virus</i>
		<i>Cherry Leaf Roll Virus</i>
		<i>Verticillium dahliae</i>
		<i>Armillaria mellea</i>
		<i>Rosellinia necatrix</i>
		<i>Meloidogyne</i> spp.
		<i>Tylenchulus semipenetrans</i>
		<i>Xiphinema</i> spp.
		<i>Palpita unionalis</i>
		<i>Saissetia oleae</i>
		<i>Verticillium dahliae</i>
		<i>Armillaria mellea</i>
		<i>Rosellinia necatrix</i>
		<i>Phytophthora</i> spp.
		<i>Xiphinema</i> spp.
		<i>Meloidogyne</i> spp.
		<i>Pratylenchus</i> spp.
		<i>Prune dwarf ilarvirus</i>
		<i>Prunus necrotic ringspot ilarvirus</i>
		<i>Plum pox potyvirus</i>
۱	مرکبات	
۲	زیتون	
۳	پسته	
۴	گیلاس، آبلو، گوجه، زردآلو، هلو و شلیل، آلو	

<i>Tomato ring spot virus</i>		
<i>Pseudomonas syringae</i>		
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i>		
<i>Pseudomonas morsponorum</i>		
<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Verticilium dahliae</i>		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Mesocriconema xenoplax</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Erwinia amylovora</i>		
<i>Tobacco ringspot nepovirus</i>		
<i>Apple mosaic ilarvirus</i>		
<i>Apple chlorotic leaf spot trichovirus</i>		
Phytoplasma (Apple proliferation)		
Phytoplasma (Pear Decline)		
<i>Rhizobium radiobacter</i>	سبب، گلابی، به	۵
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i> , <i>P. penetrans</i> , <i>P. loosi</i> , <i>P. neglectus</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Tomato ringspot nepovirus</i>		
<i>Prune dwarf ilarvirus</i>		
<i>Prunus necrotic ringspot ilarvirus</i>		
<i>Plum pox potyvirus</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Verticillium dahliae</i>	بادام	۶
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Mesocriconema xenoplax</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Grape fanleaf nepovirus</i>		
<i>Arabis mosaic nepovirus</i>		
<i>Tomato ringspot nepovirus</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Tylenchulus semipenetrans</i>	انگور	۷
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Mesocriconema xenoplax</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Longidorous</i> spp.		
<i>Cherry leaf roll nepovirus</i>	گردو	
<i>Tomato ringspot nepovirus</i>		

<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>juglandis</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Prunus</i> necrotic ringspot ilarvirus		
<i>Tomato ring spot nepovirus</i>		
<i>Apple mosaic ilarvirus</i>		
<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>corylina</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>	فندق	٩
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.	انار	١٠
<i>Pratylenchus neglectus</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Fig mosaic virus</i>		
<i>Fig latent virus-1</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.	انجیر	١١
<i>Pratylenchus vulnus</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus penetrans</i>		
<i>Rhizobium radiobacter</i>		
<i>Pythium aphanidermatum</i>		
<i>Phytophthora</i> sp.	كتار	١٣
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Verticillium albo-atrum</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.	خرمالو	١٤
<i>Tylenchulus semipenetrans</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Verticillium albo-atrum, V.dahliae</i>		
<i>Fusarium</i> spp.		
<i>Rosellinia necatrix</i>		
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.	أنبه	١٥
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		

<i>Phytophthora</i> spp.	پاپایا	۱۶
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Phytophthora palmivora</i>	چیکو	۱۷
<i>Phytophthora</i> spp.	گواوا	۱۸
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.	نارگیل	۱۹
<i>Rotylenchulus reniformis</i>		
<i>Cucumber mosaic cucumovirus</i>	موز	۲۰
<i>Ralstonia solanacearum Race 2</i>		
<i>Fusarium oxysporum</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylechulus reniformis</i>		
<i>Tylenchorinchus</i> sp		
<i>Pratylenchus</i> spp		
<i>Radopholus</i> sp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Rotylenchulus reniformis</i>	خرما	۲۱
<i>Pratylenchus penetrans</i>		
<i>Ceratocystis paradoxa</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.	آناناس	۲۲
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Pratylenchus</i> spp.		
<i>Armillaria mellea</i>		
<i>Rosellinia necatrix</i>	آووکادو	۲۳
<i>Phytophthora</i> spp. (<i>Ph. Cinnamomi</i>)		
<i>Verticillium dahliae</i>		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Radopholus</i> sp.		
<i>Pratylenchus</i> sp.		
<i>Tomato ringspot nepovirus</i>		
<i>Arabis mosaic nepovirus</i>	توت فرنگی	۲۴
<i>Strawberry latent ring spot virus</i>		
<i>Xanthomonas fragariae</i>		
<i>Phytophthora</i> spp.		
<i>Verticillium dahliae</i>		
<i>Rhizoctonia solani</i>		
<i>Pythium</i> spp.		
<i>Meloidogyne</i> spp.		
<i>Xiphinema</i> spp.		
<i>Pratylenchus</i> spp.		
<i>Fusarium solani</i>	عناب	۲۵
<i>Verticillium</i> spp.	زرشک	۲۶